

Téma:

**SZAKPOLITIKAI TANULMÁNY –
KÖRNYEZETVÉDELEM**

Időszak:

2012. június

Dátum:

2012. augusztus 30.



SZÁZADVÉG
ALAPÍTVÁNY



SZÁZADVÉG
GAZDASÁGKUTATÓ KFT.



STRATEGOPOLIS
KOMMUNIKÁCIÓS TÁRSASÁG ÉS STRATÉGIAI ILLUMÓ KFT.

Az anyag az NFM_SZERZ/378/1 (2012) számú
szerződés teljesítésére készült

MEGHOZOTT INTÉZKEDÉSEK	1
A KÖRNYEZETVÉDELMI TERMÉKDÍJ-RENDSZER	1
<i>Intézkedés</i>	1
<i>Fogadtatás és hatások.....</i>	1
<i>SWOT elemzés.....</i>	3
A GÉNTÉCHNOLÓGIAI TEVÉKENYSÉGRŐL SZÓLÓ 1998. ÉVI XXVII. TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNYJAVASLAT	5
<i>Intézkedés</i>	5
<i>Fogadtatás és hatások.....</i>	6
<i>SWOT elemzés.....</i>	6
ÁTSZERVEZÉSEK ÉS LEÉPÍTÉSEK A VITUKI NONPROFIT KFT.-NÉL	7
<i>Intézkedés</i>	7
<i>Fogadtatás és hatások.....</i>	7
<i>SWOT elemzés.....</i>	9
VEZETŐVÁLTÁSOK A KÖRNYEZETVÉDELMI HATÓSÁGOK ÉLÉN	10
<i>Intézkedés</i>	10
<i>Fogadtatás és hatások.....</i>	10
A ZÖLD FORRÁS PÁLYÁZATI PROGRAM MEGNYITÁSA.....	11
<i>Intézkedés</i>	11
TERVEZETT INTÉZKEDÉSEK.....	12
A MAGYARORSZÁG 2013. ÉVI KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSÉRŐL SZÓLÓ TÖRVÉNYJAVASLAT KÖRNYEZETVÉDELMI VONATKOZÁSAI	12
<i>Intézkedés</i>	12
<i>Fogadtatás és várt hatások.....</i>	13
<i>SWOT elemzés.....</i>	14
A VÍZGAZDÁLKODÁSRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNYJAVASLAT	17
<i>Intézkedés</i>	17
<i>Fogadtatás és várt hatások.....</i>	17
<i>SWOT elemzés.....</i>	17
KÜLPOLITIKA ÉS NEMZETKÖZI KITEKINTÉS	19
„RÍÓ+20” ENSZ VILÁGCSÚCS A FENNTARTHATÓSÁGRÓL.....	19
ZÖLD ÚT A VERESPATAKI BÁNYABERUHÁZÁS ELŐTT	21
A HEILIGENKREUZI HULLADÉKÉGETŐ ÉPÍTÉSI ENGEDÉLYE	22
A DUNAI VÍZI ÚT FEJLESZTÉSÉRŐL SZÓLÓ EURÓPAI UNIÓS MINISZTERI NYILATKOZATOT	23
UNIÓS MEGÁLLAPODÁS AZ ENERGIAHATÉKONYSÁG JAVÍTÁSÁRÓL	23

Meghozott intézkedések

A környezetvédelmi termékdíj-rendszer

Intézkedés

A 2011 júliusában elfogadott környezetvédelmi termékdíjról szóló jogszabály 2012. január elsejétől kötelezővé tette az érintett cégek számára a termékdíj fizetését, a szelektív hulladék gyűjtésének koordinálását pedig egy állami szervezetre, az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökségre (OHÜ) bízta. A mintegy 50 főt foglalkoztató és félszáz körüli projektet kezelő társaság egyetlen állami szervezetként irányítja a termékdíj-köteles hulladékok begyűjtését és hasznosítását.

A 2012. évi költségvetési törvény értelmében a szervezet a kért 26 milliárd forintos keret helyett 16,5 milliárd forintból gazdálkodhat. 2012 áprilisában egy új kormány-rendelettel módosult a termékdíj-rendszer, amely hatályba lépésétől az újrahasznosítható csomagolószereket cégenként és fajtanként is nyilvántartja az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség, a nyilvántartásba vételért 80 ezer forint igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni, csomagolószerenként.

A környezetvédelmi termékdíjról szóló törvény végrehajtási rendeletének módosítása írja elő a főfelügyelőségnek azt is, hogy az újrahasznosítható csomagolószereket két csoportosításban is nyilván kell tartania. A nyilvántartást a főfelügyelőség köteles közzétenni a honlapján.

Fogadtatás és hatások

2012. június folyamán ismét több szakmai szervezet élt kritikával az új termékdíj-rendszerrel kapcsolatban. Farkas Hilda, a Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetségének (KSZGYSZ) ügyvezetőjének júniusi nyilatkozata szerint aggályos a kormány elképzelése, miszerint a termékdíjtörvény 2013-ban hatályba lépő módosításának köszönhetően egy év alatt 25 milliárd forintos többlet érkezhethet az államkasszába.

Ugyanakkor nemcsak a 2013-ra várt szufficit mértéke kérdéses, hanem az is, hogy az 2012-es, közel 60 milliárd forintos előirányzat teljesül-e. Az ügyvezető Illés Zoltánnak arra a bejelentésére reagált, amelyben összesen 85 milliárd forint környezetvédelmi termékdíj-bevételt prognosztizált.

A szakértők szerint a 2013-ra kalkulált 25 milliárdos többlet inkább a termékdíj-köteles

termékkör bővítésével, illetve az árszabályozás módosításával, így annak drágulásával érhető el, emellett a Kormány újra bevezethetné az egykor bevált betétdíjat. Azonban legalább két év szükséges az újbóli bevezetéshez, mivel a rendelet megalkotása mellett a visszavétel műszaki feltételeit is meg kell teremteni, emellett a folyamat pénzügyi nyomon követése érdekében szükséges kialakítani egy elszámoló rendszert, amelynek segítségével megkülönböztethető az új szabályozásban érdekelt több száz palack, illetve gyártó. A korábbi elemzések által felvetett aggodalommal egybevetve a települési hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatás állami kézbe vétele a piacon jelen lévők várhatóan a nemzetközi beruházásvédelmi egyezmények eszközével fognak élni. Azonban a magyar magántulajdonban lévő közszolgáltatóknak – amelyeket a tervezett rendelkezés szintén hátrányosan érint – nem áll ilyen jogorvoslati lehetőség a rendelkezésükre.

Júniusi elemzések szerint az új termékdíj-rendszer nemcsak rendszerként elhibázott, hanem a működése is több ponton kifogásolható. A terv szerint az OHÜ-nek 2011 szeptemberéig kellett volna megalakulnia, hogy el tudja kezdeni a pályáztatást, azonban ez 2012 januárjára halasztódott. Ettől az időponttól fogva pedig a teljes hasznosítandó hulladék mindössze 30 százalékát kitevő lakossági hulladék hasznosítására indult el a szerződéskötés, pályáztatás nélkül.

A döntő hányadot kitevő ipari gyűjtés első pályázatai áprilisban kezdődtek. 2012. májusban még nem volt kiírt közbeszerzés – melynek optimális átfutási ideje legalább három hónap –, ezért gyakorlatilag egy fél év kiesett. Valószínűleg emiatt nem teljesülnek 2012-ben a korábbi hasznosítási szintek, vagyis az EU elvárásai. Az iparági szereplőkre viszont jelentős hatást gyakorol egy hosszabb idejű bevételkiesés.

A hazai hulladékgazdálkodási piacon tevékenykedők közt elterjedt a híresztelés, miszerint az OHÜ a termékdíj-köteles termékekből keletkezett hulladékok átvételekor csak néhány hasznosító cég igazolását fogadja el.¹ Azonban az ügynökség júniusi közleménye szerint ez az állítás valótlan és félrevezető. Az OHÜ a vele hulladékgyűjtésre és annak részfinanszírozására kötött szolgáltatás-vásárlási szerződések alapján leszögezte, hogy valamennyi olyan partner utáni díjfizetést teljesíti, amelyek az elfogadott feltételeknek megfelelnek. Minderre azért van szükség, hogy az adott szolgáltató által begyűjtött termékdíj-köteles termékekből keletkezett hulladék olyan hasznosítókhoz kerüljenek, amelyek egyrészt az adott országban érvényes engedéllyel rendelkezik a tevékenység elvégzéséhez, másrészt garantálja, hogy az átvett hulladék hasznosítását 90 napon belül elvégzi, erről hivatalos igazolást ad.

Az OHÜ közleménye szerint júniusban összesen több száz hasznosítással foglalkozó cég működött itthon és külföldön, amely alkalmas a termékdíj-köteles termékekből keletkezett

¹ <http://www.okotudat.hu/index.php?p=hirek&id=1336>

hulladékok átvételére és hasznosítására. Ebből következően a gyűjtést végző cégeknek volt választási lehetőségük, hogy melyik hasznosítót válasszák, melyikbe vigyenek hulladékot.

SWOT elemzés

Erősségek:	Gyengeségek:
▪ Az intézkedés felszámolta azt a lehetőséget, hogy a kötelezettek a jóval kisebb mértékű licenszdíj befizetésével megkerüljék a termékdíj-befizetést. ▪ Egy kézbe került a hulladékok begyűjtésének és újrahasznosításának koordinációja. ▪ A hulladékok begyűjtésének koordinációja az európai uniós újrahasznosítási kötelezettségek teljesítésének felelősséhez, azaz a magyar államhoz került. ▪ Az új rendszer kiszűri a korábbi rendszerben jellemző visszaéléseket (pl. hamis adatszolgáltatás) lehetőségét.	▪ Készt az egyes hulladékok begyűjtése és hasznosítása, mert a közbeszerzési tendereztetés nem zajlott le időben. ▪ Az új termékdíj-rendszer adminisztrációs többletterhet rótt egyes kötelezett vállalkozásokra. ▪ Az intézkedés nem támogatja a kötelezettek saját teljesítését. ▪ Az új hulladékgazdálkodási rendszer jelentős üzletvesztéshez és ennek következtében elbocsátásokhoz vezetett a koordinátor társaságoknál, azaz rövidtávon munkahelyvesztő hatása volt. ▪ Az intézkedés miatt export esetén nehézkessé vált a termékdíj visszaigénylése és bonyolult a termékek Csomagolási Katalógus szerinti besorolása. ▪ A termékdíj törvény egyik jelentős módosítását 2011. december végén fogadta el az Országgyűlés, így a cégek bizonytalan körülmények között vágtak neki az újévnek.
Lehetőségek:	Veszélyek:
▪ A központi koordináció	▪ A termékdíj-mentesség

lehetőséget ad arra, hogy a magyarországi hulladék-feldolgozó kapacitások az egyes hulladékáramok valós mértékéhez igazodjanak. ▪ A termékdíj-mentesség megszüntetésével a teljes termékdíj-bevétel többszörösére nőhet, amely forrás a hulladékgazdálkodási infrastruktúra fejlesztésére fordítható. ▪ A rendszer tökéletesítésével és a teljesítési kiskapuk bezárásával a korábbinál jobb újrahasznosítási arányok érhetőek el.	intézményének megszűnése és a megnövelt termékdíjtételek visszafoghatják a kötelezett társaságok termelését. ▪ A megnövelt termékdíj áremelkedést okozhat az érintett fogyasztási cikkek esetében. ▪ A hazai termelő kibocsátók hátrányba kerülhetnek külföldi versenytársaikkal szemben. ▪ Európai uniós kötelezettségszegési eljárás indulhat, ha bebizonyosodik, hogy az új előírások diszkriminatívak és nem felelnek meg a nemzetközi beruházásvédelmi egyezményeknek és az EU hulladékkezeléssel kapcsolatos rendelkezéseinek. ▪ Tovább késhetnek a közbeszerzési eljárások és így a begyűjtéssel és újrahasznosítással kapcsolatos szerződéskötések, így veszélybe kerülhet az EU által elvárt hulladék újrahasznosítási szintek teljesítése. ▪ Nőhet az illegális hulladéklerakás mértéke. ▪ Ha a 2012-es közel 60 milliárd forint termékdíj-bevételi előirányzatot, és a 2013-as 25 milliárd többletbevételt csak részben sikerül beszedni, akkor a beszedett pénzösszeg nem fedezi az OHÜ működését. ▪ A nyilvántartási, vállalatirányítási rendszerek átalakítása
--	---

	többséggel kötelezettek a
--	---------------------------

A géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat

Intézkedés

2012. május 18-án a Kormány nevében Fazekas Sándor nyújtotta be a géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot, amelyet az Országgyűlés 2012. június 11-én fogadott el.² A törvenymódosítás a géntechnológiai tevékenységgel, annak mezőgazdasági és élelmiszer-előállítási alkalmazásával kapcsolatos egyes kérdései és az ezeket érintő magyar stratégiáról szóló 53/2006. (IX.29.) OGY határozat, valamint a kormányzati szervezetalakítással összefüggő törvenymódosítások miatt vált szükségessé.

A Gtv. 2006. évi CVII. törvénnyel történt legutóbbi módosítása a jogharmonizációs célú módosítások mellett beemelte a törvénybe a hagyományos módon és ökológiai gazdálkodással termesztett növények, valamint a géntechnológiával módosított növények egymás melletti termesztésének szabályait. Az 53/2006. (XI. 29.) OGY határozat 4. pontjában az Országgyűlés felkérte a Kormányt, hogy vizsgálja meg, milyen további pontosítások építhetők be az egymás melletti termesztés szabályai közé.

A kérés az alábbi területekre vonatkozik: a fajtulajdonosok együttműködési kötelezettségének és a független vizsgálatok lefolytatásának szabályozására; a szomszédos gazdálkodók, a helyi közösségek, önkormányzatok és régiók önrendelkezési jogának és vállalkozási szabadságának érvényesítésére; az ökológiai gazdálkodást folytatók érdekeinek védelmére; a felelősségi szabályok részletesebb kidolgozására; az izoláció területi és technológiai problémáinak megnyugtató megoldására; a génbanki területek védelmére; a fogyasztók informálására és érdekeik érvényesítésére.

A törvényjavaslat az áruk, szolgáltatások szabad áramlásának biztosításával összefüggésben egyes európai uniós jogi aktusokban előírt bejelentési, értesítési, tájékoztatási és jelentéstételi kötelezettségek teljesítéséről szóló 102/2009. (V. 11.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik. A fentiek értelmében az előzetes bejelentési kötelezettségnek a Kormány eleget tett.

² <http://www.parlament.hu/irom39/07231/07231.pdf>

Fogadtatás és hatások

A szabályok kialakítása azért vált szükségessé, hogy az Európai Bizottságnak a magyar védzáradéokra vonatkozó kedvezőtlen döntése esetén az Európai Unióban engedélyezett géntechnológiával módosított növényfajták ne kerüljenek korlátok nélküli köztermesztésre Magyarországon. A változtatás a környezetvédelmi, mezőgazdasági és ipari géntechnológiai hatóság jogkörének bővítésére irányulnak. A hatóság a módosítás életbelépése után kiegészítő és ellenőrző vizsgálatok lefolytatását írhatja elő a kérelmező számára, illetve maga is ilyen vizsgálatokat folytathat le.

A mintaadási kötelezettség bevezetése is fontos újdonság, mert ez lehetővé teszi a hatóságnak a vizsgálatok lefolytatását. A törvényjavaslat parlamenti tárgyalása nem generált vitát. Az ellenzéki képviselők vagy tartózkodtak az állásfoglalástól, vagy támogatták a javaslatot. A javaslat végül 2012. június 25-én került kihirdetésre, miután az Országgyűlés 336 szavazattal fogadta el a javaslatot.

SWOT elemzés

Erősségek:	Gyengeségek:
▪ A törvény alkalmas arra, hogy az Európai Bizottságnak a magyar GMO-védzáradékra vonatkozó esetleges kedvezőtlen döntése esetén az Európai Unióban engedélyezett géntechnológiával módosított növényfajták ne kerülhessenek korlátok nélkül köztermesztésre Magyarországon. ▪ Az intézkedés tartalma általános támogatottságot élvez a magyar lakosság, a környezetvédelmi szervezetek és a politikai pártok között.	
Lehetőségek:	Veszélyek:
▪ Az intézkedés hozzájárulhat a GMO-mentes magyar agrárium hosszútávú fenntartásához.	▪ Abban az esetben, ha az Európai Bizottság megsemmisíti a magyar GMO-védzáradékot,

	valószínűsíthető, hogy a törvényjavaslatban lefektetett korlátozásokat is vizsgálat alá vonja. ▪ Abban az esetben, ha az Európai Bizottság megsemmisítteti a tagállami GMO-védzáradékokat, azok a tagállamok versenyhátrányba kerülhetnek, amelyek egyoldalúan korlátozzák saját területükön a genetikailag módosított növények termesztését.
--	--

Átszervezések és leépítések a VITUKI Nonprofit Kft.-nél

Intézkedés

A teljes, 140 fős gárdára vonatkozó csoportos létszámléépítést jelentett be június első napjaiban a VITUKI Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Kutatóintézet Nonprofit Kft. 2012. április közepén kinevezett új vezetősége.

A VITUKI szakembereinek és eszközeinek jelentős része a 2012. januárban alapított Nemzeti Környezetügyi Intézetbe (NKI) került átcsoportosításra, amelynek portfóliója hasonló a VITUKI-éval, ám kisebb keretből gazdálkodhat. A kormány az NKI alapításával egyidejűleg az állami vízügyi szervezet gerincét, az ár- és belvízvédelmi szolgálatot a Belügyminisztérium fennhatósága alá helyezte.³

Fogadtatás és hatások

A júniusban bejelentett leépítések után a vízügyi szakma képviselőinek többsége az egymilliárd forintos saját tőkével – a Soroksári-Duna partján levő telken két laboratóriummal

³ <http://greenfo.hu/hirek/2012/06/01/elszall-a-hajo-a-vituki-vegnapjai>

és egy jellegzetes toronyházzal – rendelkező nonprofit szervezet működésének megszűnését prognosztizálták.

Az ezredfordulón még több mint 240 fős kutatóintézet kezelte az országos vízállási adatokat, és az általa készített előrejelzésekre alapozták az árvízi felkészülést is. Módszeresen kutatta a felszíni és az alatti vízkészlet mennyiségét, minőségét – az ismereteikre alapozták a bauxitbányászat leállítást a Hévízi-tó forrásainak védelmében.

A 2012-őt megelőző években viszont az állam egyre kevesebbet fordított e közhasznú tevékenységeire, ezért 2010. és 2011. között már a VITUKI bevételének több mint kilenczede vállalkozásból, piaci tevékenységből származott. A sajtóban megjelent elemzések szerint elsősorban nem a takarékoskodás szándéka állt az intézmény felszámolása mögött, hanem az ingatlan sorsa. Az intézmény fölött korábban tulajdonosi jogokat gyakorló Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. (MNV) nem értett egyet azzal a költségvetési tervvel, amely egy év alatt hatvan fővel csökkentett létszámmal az 1,1 milliárd forintos bevételi oldal nagyobbik felét közhasznú megrendelésekkel teljesítette volna. Ugyanakkor megtiltotta, hogy a 2012. év második felére átnyúló vállalkozási szerződéseket kössön a cég.

Az elemzők szerint a leépítések mögött a nonprofit társaság és az Illés Zoltán vezette államtitkárság közötti konfliktus állt, mert a VITUKI beperelte az államtitkár instrukciójának engedelmeskedő környezetvédelmi felügyelőségeket, amelyek sorozatosan visszavonták a jogerős környezetvédelmi és vízjogi engedélyeket a VITUKI tervei alapján elvégzendő dunai meder-átalakításokra.

Az Európai Unió többéves program keretében finanszírozta a folyó hajózhatóságát javító munkák előkészítését. A jogerős engedélyeket a támogatási szerződés értelmében 2011 novemberéig kellett volna beszerezni a Szobtól a déli országhatárig terjedő szakaszra, 2012. novemberig pedig le kell zárni az elszámolást. Illés Zoltán túlzottnak tartotta a vízlépcső kiváltására tervezett mederkorrekciókat is, és hiányolta a további hatásvizsgálatokat. Vélhetően a forrásmegvonások és leépítések következtében jelentette be a VITUKI júniusban, hogy 2012. június 5-étől nem tud eleget tenni az Országos Vízjelző Szolgálat tájékoztatási és közreadási kötelezettségének. A szervezet honlapján a bejelentett dátum után csupán a dunai vízállás és gázlóviszonyok adatai maradtak elérhetőek.

A Magyar Mérnöki Kamara (MMK) a szolgáltatás beszüntetésével egyidőben közleményt adott ki, mely szerint a vízjelző szolgálat szüneteltetése ellehetetlenítette a folyamatos ár- és belvízi helyzetértékelést, ami a mérnökök munkáját is közvetlenül érinti. A kamara május 19-én hívta fel a figyelmet arra, hogy nemzeti érdek az 1835 óta gyűjtött Központi Hidrológiai Adattár és a hozzá kapcsolódó környezeti adatok köztulajdonban tartása, egységben maradása, és a mindenkori hozzáférés biztosítása. Ezek közül egy, a mindenkori hozzáférés

az MMK szerint a június 5-i leállással sérült. 2012. június végén Tabajdi Csaba MSZP-s európai parlamenti képviselő a VITUKI felszámolása miatt az Európai Bizottsághoz fordult.⁴

Az írásbeli kérdésben a képviselő sérelmezte, hogy a Vidékfejlesztési Minisztérium 2012 júniusától felfüggesztette a VITUKI Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Kutató Intézet költségvetési támogatását. A képviselő szerint a VITUKI feladatait részben ellátó, újonnan alapított Nemzeti Környezetügyi Intézet nem képes ellátni ezeket a feladatokat, mivel költségvetési támogatása, infrastrukturális és humán kapacitása a szükséges színvonalat nem éri el. Ez alapján Tabajdi felhívta az Európai Bizottság figyelmét arra, hogy ellenőrizze, Magyarország teljesíti-e a Víz Keretirányelv által előírt jelentéstételi kötelezettségeit. A szocialista képviselő kérdésre 2012 augusztusáig köteles választ adni az Európai Bizottság.

SWOT elemzés

Erősségek:	Gyengeségek:
▪ A párhuzamosságok megszüntetése a VITUKI és a Nemzeti Környezetügyi Intézet tevékenységi körében. ▪ A VITUKI-tól való forrásmegvonás rövidtávon költségvetési kiadás-csökkenést eredményez.	▪ A nagy múltú és jelentős tapasztalatot felhalmozó kutatóintézetet az intézkedés miatt a megszűnés fenyegeti. ▪ A VITUKI által végzett, folyamatos adatgyűjtést igénylő egyes tevékenység ellátása megszakadt. ▪ A VITUKI az intézkedés hatására beszüntette az Országos Vízjelző Szolgálat tájékoztatási és közreadási kötelezettsége szerinti feladatai ellátását. ▪ A forrásmegvonással és leépítésekkel kapcsolatos bejelentések negatív visszhangot váltottak ki a vízügyi ágazat és a kutatói társadalom jelentős részében, így ebben a csoportban rontották a kormányzat megítélését.
Lehetőségek:	Veszélyek:

⁴ <http://www.greenfo.hu/hirek/2012/06/28/gazdasagi-es-kornyezetvedelmi-karokat-okoz-a-vituki-felszamolasa>

▪ A VITUKI Soroksári-Duna partján levő ingatlanjainak értékesítése, illetve más célú felhasználása. ▪ A Nemzeti Környezetügyi Intézetben hatékonyabb és korszerűbb működésű szervezet építhető ki, amely jobban követi a környezetvédelemért felelős tárcák politikai iránymutatását.	▪ Veszélybe kerülhetnek egyes adatbázisok, mint pl. a Központi Hidrológiai Adattár köztulajdonban tartása, egységben maradása és a mindenkori hozzáférés biztosítása. ▪ A VTUKI kutatói és szakértői bázisának elvesztése, részleges átmentése az NKI-ba. ▪ A vízállásjelző szolgáltatás megszűnése hátráltathatja az árvízvédelmi, vízi-közlekedési, vízparti turisztikai fejlesztéseket megalapozó mérnöki munkát.
--	--

Vezetőváltások a környezetvédelmi hatóságok élén

Intézkedés

Június első napjaiban két regionális környezetvédelmi felügyelőség vezetője is leváltásra került. A székesfehérvári központú Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség korábbi irányítója, Németh Zoltán helyett dr. Buday Zsolt lett a győri regionális környezetvédelmi felügyelőség vezetője.

Fogadtatás és hatások

Sajtóorgánumok azzal magyarázták a lépést, hogy Illés Zoltán és a távozó szakember közt személyi konfliktus volt, s ennek az államtitkár többször hangot is adott. Bírálta Németh Zoltánt például azért, mert az almásfüzitői vörösiszap-tározókat kezelő Tatai Környezetvédelmi Zrt.-vel szemben szerint nem járt el elég határozottan. Amint arról számos sajtóorgánum beszámolt, június 1-én Hecsei Pál, az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség főigazgatója személyesen jelent meg a dél-dunántúli környezetvédelmi felügyelőség pécsi irodájában, hogy változások történjenek a hatóság vezetésében. Hecsei a dolgozóknak szabadnapot adott, a felügyelőség vezetőjét,

Laki Zoltánt és gazdasági helyettesét viszont felmentette posztjából.

A Zöld Forrás pályázati program megnyitása

Intézkedés

A Vidékfejlesztési Minisztérium újra meghirdette júniusban a Zöld Forrás pályázatot, amely keretén belül összesen 85 millió forintot kaphatnak a környezet- és természetvédelemmel foglalkozó civil szervezetek. Egy jelentkező legalább 300 ezer, legfeljebb 2 millió forintot igényelhet.

A tárca indokolása szerint a civil szervezeteknek kiemelkedő szerepük van abban, hogy teljesüljenek a Nemzeti Környezetvédelmi Program célkitűzései, amelyet a Zöld Forrás pályázat is segít. Támogatásra azon környezet- és természetvédelmi célú közhasznú társadalmi szervezetek jogosultak, amelyek közhasznúsági jelentést fogadtak el a 2012-es évről. A forrás a szaktárca és a zöld szervezetek együttműködésével került kiírásra Kárpát-medence jó környezeti állapotának megóvása és a létünket biztosító természeti erőforrások megőrzése érdekében. 2011-ben a szaktárca összesen 116 millió forinttal segítette 107 civil szervezet tevékenységét.

Tervezett intézkedések

A Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat környezetvédelmi vonatkozásai

Intézkedés

A június 16-án benyújtott költségvetési törvényjavaslatban szereplő keretszámok alapján a Vidékfejlesztési Minisztérium fejezet 2013. évi tervezett eredeti támogatási előirányzata lényegében megegyezett a 2012. évi támogatási előirányzattal. A csökkenés mértéke összesen 236,4 millió forint volt. A környezetvédelmi cél előirányzatok összege 16,715 milliárd forintról 15,017 milliárd forintra, vagyis kismértékben csökkent. A nemzeti park igazgatóságok támogatása nem csökkent, vagyis 2013-ban ugyanakkora keretből gazdálkodhatnak, mint egy évvel korábban.

A törvényjavaslat indokolása szerint a VM 2013-ban egyrészt folytatja a korábbi években megkezdett programok megvalósítását, biztosítja a hazai, EU-s és nemzetközi jogszabályokból adódó kötelezettségek teljesítését, másrészt számos területen előrelépést tervez a 3. Nemzeti Környezetvédelmi Program céljainak megvalósításában. 2013-ban is kiemelt feladat marad a nemzeti parki igazgatóságok természetvédelmi és térségfejlesztő szerepének erősítése.

Az értékőrzés elsődlegessége mellett a természetvédelmi vagyonkezelési tevékenység ellátása, különös tekintettel az agrár-környezetgazdálkodási programok megvalósítása, a természeti értékek bemutatása és az ismeretterjesztés lehetőségeinek bővítése is a figyelem középpontjába kerülnek. Emellett folytatódik a fajmegőrzési tervek és fajvédelmi beavatkozások végrehajtása és az élőhely rekonstrukciók megvalósítása. További feladat az élettelen természeti értékeink megőrzése és védelme. Folytatódik a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) működtetése, melyhez a szakmai feladatok bővülése folytán számtalan egyéb monitorozó program kapcsolódik. Mindemellett a továbbiakban is működik a természetvédelmi információs rendszer és alközpontjai.

A költségvetési törvényjavaslat alapján 2013-ban is folytatódhat az Ivóvízminőség-javító Program és a Nemzeti Szennyvíz-elvezetési- és tisztítási Megvalósítási Program ütemezett megvalósítása. A hulladékgazdálkodás megújult szabályozási és intézményrendszerével összhangban a tárca célja a hulladékképződés megelőzése, a hulladékhasznosítás növelése, a szennyező fizet elv és az életciklus-szemlélet érvényesítése. Az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség (OHÜ) elősegíti, hogy átláthatóbbá váljon a termékdíj-köteles termékekből képződött hulladékokkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási ipar, ezáltal az a társadalom érdekeit szem előtt tartva lényegesen kedvezőbb feltételekkel alakuljon át

és fejlődjön tovább a szektor. A tárca további kiemelt feladatának tekinti a levegőminőség javításával és a zajterhelés csökkentésével összefüggő intézkedések megvalósítását.

A Kormány 4 milliárd forintot különített el a GMO-val szennyezett vetőmagok miatt károsult magyar gazdák kártalanítására, eszerint hektáronként 360 ezer forint jut a kártérítések kifizetésére. A Kormány, ahogy a szaktárca és a hatóságok célja a GMO-val szennyezett vetőmagok magyarországi jelenléte elleni határozott fellépés.⁵

A fenntartható fejlődéssel kapcsolatos előirányzatok a VM mellett a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium költségvetési fejezetében is megtalálhatóak. Mind a Nemzeti Együttműködés Programjában, mind az Új Széchenyi Tervben kiemelt célkitűzés az energiahatékonyság, az energiatakarékosság, az energiaracionalizálás és a klímabarát beruházások ösztönzése. Központi szerepet játszik az energiapolitika terén a panellakások, családi házak, középületek és közintézmények energiafelhasználásának üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése.

2013-ban 1 milliárd forint értékű támogatás nyújtható az épületenergetikai és energiahatékonysági célú előirányzatból a lakóingatlanokon vagy középületeken elvégzett energiahatékonyságot növelő beruházásokra. A törvényjavaslatot júniusi üléseiken az Országgyűlés szaktbizottságai a kormánypárti képviselők többségével általános vitára alkalmasnak találták.

Fogadtatás és várt hatások

A VM vezetői részéről júniusban több nyilatkozat is napvilágot látott, amelyek szerint költségvetési törvényjavaslat lehetőséget ad arra, hogy a szaktárca ellássa feladatait a védett természeti területek állapotának megőrzése és javítása terén, és megvalósítsa a Natura 2000 területek fenntartását biztosító intézkedéseket.

A törvényjavaslat szerint az EU Víz Keretirányelv előírásainak megfelelően a tagállamoknak 2015-ig jó állapotba kell hozniuk a felszíni és felszín alatti vizeket, és ezt fenntarthatóvá kell tenni. A vízgyűjtő-gazdálkodási tervek azon intézkedéseket tartalmazzák, amelyek eredményeként jó állapot elérhető (bizonyos kivételektől eltekintve). Stratégiai szintű feladat a felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi készleteinek védelme, mivel a hazai lakosság ivóvízellátása döntően (97 százalék) innen történik. Az Ivóvízbázis-védelmi Program továbbvitelét EU-s és hazai források is biztosítják. A szaktárca vezetői a törvényjavaslat várható hatásai között emelték ki a Nemzeti Környezettechnológiai Innovációs Stratégia megvalósításával a környezettechnológiák hazai elterjesztését, a kapcsolódó fejlesztések, beruházások támogatását.

⁵ http://os.mti.hu/hirek/69894/karterites_a_gazdoknak_a_gmo-val_szennyezett_vetomagok_miatt

A 2013. évi költségvetési törvényjavaslat környezetvédelmi ágazatot érintő káros hatásait az ellenzéki szakpolitikusok az Országgyűlés Fenntartható fejlődés bizottságának 2012. június 26-i ülésén vázolták fel. A Jobbik képviselői a környezetvédelmi jellegű előirányzatok terén nem láttak pozitív elmozdulást, ugyanakkor túlzóan magasnak tartották a nemzeti park igazgatóságok, és a környezet- és természetvédelmi igazgatási szervek irányában támasztott bevételi elvárásokat.

Szabó Imre az MSZP képviseletében hiányolta a költségvetésből a zöldberuházási rendszer forrásainak meghatározását, és kifogásolta, hogy az épületenergetikai és energiahatékonysági fejlesztések cél előirányzata csupán 1,18 milliárd forint. Az MSZP hasonlóan kevésnek tartotta a zöld civil szervezetek számára előirányzott 108,9 millió forintos támogatási keretet. Különösen kritikus pontnak nevezhető ez a forrásszűkítés, ami az egész országos civil szektor támogatási lehetősége, amely jelentős csökkenése a zöldszervezeteket nagymértékben érinti.

Az LMP szakpolitikusai kifogással éltek amiatt, hogy a környezetvédelmi intézményrendszer 2013-as forrásai a korábbi évhez képest visszaestek. A környezetvédelmi intézményrendszer dolgozói és vezetői ugyanis többször jelezték, hogy a szűkös gazdálkodás és a zárt források miatt a tevékenységüket jelentősen vissza kell fogni. Jávor Benedek szerint, ha a 2012. éves költségvetés a 2013-as költségvetési tervezés bázisául szolgál, akkor hosszú távon működésképtelenné válhat a környezetvédelmi intézményrendszer.

A szakpolitikus arra is utalt, hogy az Ivóvízbázis-védelmi program előirányzata a 2013. évi költségvetésben megfelelődik, és miközben a Kormány 60 milliárd forintra emelte az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség bevételi előirányzatát addig csökkentette az ehhez az előirányzathoz tartozó 15 milliárd forintos kiadási keretet. Ezek mellett kifogásolta azt is, hogy a 2011-ben elfogadott kisméretű szálló por, PM10-csökkentéssel kapcsolatos ágazatközi intézkedési feladatainak végrehajtására előirányzott források a 2013. évi költségvetési törvényjavaslatban csökkentek.

SWOT elemzés

Erősségek:	Gyengeségek:
A költségvetési törvényjavaslat a korábbi évekkel közel azonos költségvetési keret hozzárendelésével biztosítja a VM fejezethez tartozó egyes programok megvalósítását (pl. 3.	- A környezetvédelmi intézményrendszer 2013-as forrásai költségvetési a 2012. évet megelőző költségvetési éveikéi alatt maradnak. - Az Ivóvízbázis-védelmi program

Nemzeti Környezetvédelmi Program, Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer működtetése, Ivóvízminőség-javító Program, Nemzeti Szennyvíz-elvezetési- és tisztítási Megvalósítási Program). ▪ A fenntartható fejlődéssel kapcsolatos előirányzatok a költségvetési törvényjavaslat több fejezetében: a VM mellett a BM és NFM fejezetben is megjelennek. ▪ A törvényjavaslat figyelembe veszi az európai uniós kötelezettségek teljesítésének forrásigényét (pl. az EU Víz Keretirányelv előírásainak megfelelően).	előirányzata a 2013. évi költségvetésben az előző évihez képest megfelelődik.
Lehetőségek:	Veszélyek:
▪ Az energiahatékonysági fejlesztések élénkíthetik a gazdaságot, munkahelyeket teremthetnek az építőiparban és javíthatják az életminőséget. ▪ Az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség (OHÜ) magas 2013-as támogatási és bevételi előirányzata teljesülése elősegítheti a termékdíj-köteles termékekből képződött hulladékokkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási ipar megreformálását és átláthatóvá tételét. ▪ A Nemzeti Környezettechnológiai Innovációs Stratégia	▪ A környezetvédelmi feladatokra előirányzott költségvetési támogatás 2012-es szintjének fenntartása miatt működésképtelenné válhat a környezetvédelmi intézményrendszer. ▪ Az Ivóvízbázis-védelmi program megvalósítása veszélybe kerülhet a csökkentett 2013-as költségvetési előirányzat miatt. ▪ Az egyes környezetvédelmi hatóságok és igazgatási szervek bevételi előirányzatának teljesülése kétséges. ▪ Az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség

megvalósításával elősegíthető a környezettechnológiák hazai elterjedése, a kapcsolódó fejlesztések és beruházások támogatása.	bevételi előirányzatának teljesülése kétséges. ▪ Az államtól környezetvédelmi feladatokat átvevő civil szervezetek körben romlik a kormányzat népszerűsége a támogatások csökkentése miatt.
--	--

A vízgazdálkodásról szóló törvényjavaslat

Intézkedés

A vidékfejlesztési miniszter 2012. június 15-én nyújtotta be a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény módosításáról szóló T/7672. számú törvényjavaslatot. A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény az energetikai célra kitermelt termálvíz visszatáplálásának kötelezettségét írta elő, amely a kertészeti termelésben a geotermikus energiahasznosításban érintett felhasználók többségének ellehetetlenülését és az ágazat versenyhátrányát okozza a visszatápláló létesítmények magas beruházási költsége miatt, ezért átmeneti megoldásként felfüggesztésre kerül a visszatáplálási kötelezettség.⁶

A T/7672. számú törvényjavaslat célja a mezőgazdasági termelés területén energiahasznosítás céljából kitermelt termálvíz visszatáplálási kötelezettség felfüggesztése a 2015. június 30-ig terjedő időszakra.

Fogadtatás és várt hatások

A törvényjavaslat indokolása kitért arra, hogy a fóliás és az üvegházi meleg-hajtatos termesztés gazdaságos fenntartását, piaci bővítésének lehetőségét – klimatikus adottságaink miatt – nagymértékben az energiaárak határozzák meg.

A hagyományos energiahordozók magas árszínvonala komoly költségnövelő tényező, amely mellett jövedelmező növény- és üvegházi termelés nem lehetséges Magyarországon. A törvényjavaslat várt hatása, hogy elgördítse az üvegházás növénytermesztési ágazat fejlődését gátló akadályt. A javaslatot az általános vita során ötpárti konszenzus övezte.

SWOT elemzés

Erősségek:	Gyengeségek:
▪ A javaslat 2015. június 30-ig elhárítja az üvegházás növénytermesztőknek a visszasajtolási kötelezettség miatti ellehetetlenülésének lehetőségét. ▪ A javaslat egyetértésre talált az	▪ A törvényjavaslat bár összhangban van a klímapolitikai célkitűzésekkel, figyelmen kívül hagyja a visszasajtolás nélküli termálvíz-felhasználás környezetet terhelő vonatkozásait, úgy mint a

⁶ http://epa.oszk.hu/02200/02265/00029/pdf/EPA02265_Foldho_hirlevel_36_2012_junius.pdf

összes parlamenti párt körében, és széleskörű támogatottsága van az érintett agrárágazatban. ▪ A javaslat megakadályozza a visszaesést a magyar mezőgazdaságban felhasznált megújuló energia mennyiségében, így hozzájárul az európai uniós klímapolitikai kötelezettségek teljesítéséhez.	termálvízbázisok anyagegyensúlyának megbontása, valamint a használt termálvíz káros hatásai a befogadó víztestre.
Lehetőségek:	Veszélyek:
▪ A javasolt intézkedésnek köszönhetően a magyar üvegházi zöldség- és gyümölcsstermesztés versenyképessége fokozódik a külföldi exportőrökkel szemben. ▪ A javasolt intézkedés munkahelyeket őriz meg, valamint bővítheti a foglalkoztatást a vidéki mezőgazdasági területeken. ▪ A javasolt intézkedés hozzájárulhat Magyarország energiafüggőségének csökkentéséhez.	▪ A művelés alatt álló termálvízbázisok hő- és anyagegyensúlya felborulhat és kimerülhet. ▪ A használt és szennyvízként elvezetett termálvíz tovább fokozhatja a természetes befogadó víztestek környezeti terhelését.

Külpolitika és nemzetközi kitekintés

„Rió+20” ENSZ világcsúcs a fenntarthatóságról

2012. június 20-22-én a világ vezetői Rió de Janeiróban tartották meg az ENSZ világcsúcsot, amely alkalmával a tagállamok megerősítették fenntarthatóság iránti elkötelezettségüket, és megvitassák a zöldgazdaság és a fenntarthatóság intézményrendszerének témaköreit.⁷ Ugyanitt került 1992-ben megrendezésre az első átfogó környezet- és természetvédelmi ENSZ-konferencia, ahol a tagállamok deklarálták az éghajlatváltozás elleni küzdelemről és a biológiai sokféleségről szóló egyezményüket.

Ez megalapozta az úgynevezett kiotói egyezményt, amelyben az aláíró államok az üvegházhatás csökkentését vállalták azért, hogy az átlaghőmérséklet emelkedése mérséklődjön. Emellett jóváhagyták a fenntartható fejlődést támogató „Feladatok a XXI. századra” c. nemzetközi programot, mely a hetvenes években indult környezetvédelmi mozgalmakból indult, és nagy sikerük az lett, hogy több célkitűzésük is nemzetközi jogi tétellé vált.

Felismerve számos régióban a kedvezőtlen, fenntarthatatlan környezeti folyamatokat és az erősödő szociális feszültségeket, amelyek a szegénység elmélyüléséhez, a társadalmi-gazdasági problémák fokozódásához vezetett 1992 óta számos nemzetközi találkozót szerveztek a közös cselekvés szándékával. Miközben a világ népessége meghaladta a hét milliárdot a fokozódó igények miatt az erőforrás-felhasználás és a környezet-pusztítás gyorsan növekedett. Mindez hozzájárult ahhoz, hogy a Rió+20 konferenciát általános pesszimizmus előzze meg.

Az ENSZ-diplomaták igyekeztek lehűteni a felfokozott körülményeket az előkészítő tárgyalások során, mivel a korábban elfogadott kötelezettségek többsége sem volt elégséges, illetve nagyrészt végrehajtásra sem kerültek. Ezért a 2012. évi újabb világkonferencia nem a kialakult helyzet áttekintését, értékelését, illetve a korábbi vállalások nem teljesülésének magyarázását vállalta, hanem a teendők újbóli tételes meghatározását. Elemzők szerint a vezető politikusok a világ egyéb problémáival vannak elfoglalva, így az EU-tagállamok vezetői a pénzügyi válsággal, az Egyesült Államok politikusai az őszi elnökválasztással. Vélhetően emiatt nem jelezte a konferencián való részvételi szándékát Barack Obama, David Cameron és Angela Merkel sem.

⁷ http://www.mtvsh.hu/dynamic/rio20_web_boritokkal.pdf

Az Európai Bizottság öt fő témával készült a Rió+20 konferenciára. Janez Potočnik, az EU környezetvédelmi biztosa nyilatkozataiban leszögezte, hogy konkrét vállalásokat vár a csúcstól, ugyanis szerinte a környezetvédelmi takarékoság gazdasági hasznot is hajt. A Bizottság konferenciára készített előterjesztésében a nyilvánosság elé tárta az „élet pillérei” elnevezésű prioritási területeit. Ezek között volt az energiagazdálkodás, a vízgazdálkodás, a földek és az egyes ökoszisztémák védelme, az óceánok védelme például a túlhalászás ellen, valamint az erőforrások, nyersanyagok és különösen a hulladék hatékony kezelése. Mindezek mellett természetesen fontos az élelmiszer-ellátás biztonsága is, amelyet azonban lehetetlen megvalósítani a felsorolt öt cél teljesítése nélkül.

A változásokhoz elengedhetetlen a kormányok anyagi felelősségvállalása, de a gazdaság szerkezetének átalakításához mindez nem elegendő, meg a piaci szereplők változása is szükséges. Vita folyik arról, hogy az ENSZ környezetvédelmi tevékenységét elegendő-e fejleszteni, vagy pedig szükség van-e egy teljesen új ENSZ szervezetre, mely ezen a területen ténykedne.

Áder János államfő a konferenciát megelőző héten ötpárti tanácskozásra hívta a parlamenti pártok frakcióvezetőit, hogy kikérje véleményüket a fenntarthatóságról. A konferencián a magyar álláspontot a köztársasági elnök képviselte. Az egyeztetés után kiadott közleményben úgy vélekedett, a Rió+20 előkészületei alapján érzékelhető, hogy tenni kell valamit, viszont azt, hogy mit és hogyan, egyelőre nagy tanácstalanság övezi.

A százhusz állam- és kormányfő részvételével zajló, három napos tanácskozásnak három kitűzött célja volt:

- Közös dokumentum, amely a nemzetközi együttműködésre hívja fel a figyelmet a fenntartható fejlődés területén;
- A civil szervezetek ajánlásaiból összeálló lista;
- Az egyes országok fenntartható fejlődési kezdeményezéseit és vállalásait tartalmazó lista.

Az ENSZ szerint az alábbi területek élveztek kiemelt figyelmet: zöld gazdaság, energiaügy, fenntartható városok, élelmiszer-biztonság, mezőgazdaság, természetes vizek, óceánok.

Az előkészítő tárgyaláson többnapos vita után jött létre a megállapodás a zárónyilatkozat szöveg-tervezetéről. A konferenciáról általában elmondható, hogy a korábbi ENSZ-tárgyalásokhoz hasonlóan ez is nagyon nehezen haladt, mivel több, mint 190 tagállam érdekeit kellett egyeztetni. Eközben sorra olyan szövegezési problémák merültek fel, amelyek korábbi üvegházgáz-csökkentési konferenciákról ismertek voltak: a feltörekvő országok delegációi a „közös, de eltérő felelősségek” szókapcsolathoz ragaszkodtak. Ez azt jelenti, hogy a fejlődő országok jogot formálnak a fejlettekéhez hasonló gazdasági növekedésre azzal együtt, hogy mindez jelentős üvegházgáz-kibocsátással és a természeti

erőforrás kizsákmányolással jár. Ezt a törekvést viszont az amerikai küldöttség elutasította. Ráadásul a válság miatt a részt vevő országok igen korlátozott mértékben tettek konkrét pénzügyi vállalásokat. Emiatt rövid úton lekerült a napirendről egy 30 milliárd dolláros fejlődési alap létrehozásának terve.

Ugyanakkor a konferencia változást hozott például a korábban környezetbarátnak és fenntarthatónak tartott technológiák esetében, mint a bioetanol. Civil szervezetek szerint a bioetanol előállításához kirívóan sok vizet kell felhasználni, így egy négykerék-meghajtású autó üzemanyag-ellátása annyi kukoricát igényel, amennyiből egy gyerek egyévi táplálása megoldható.

A bioetanol felhasználása ráadásul jelentős keresletet jelent, az USA kukoricatermésének 40 százalékát ipari célokra használják fel, és az EU is megtriplázza bioetanol felhasználását 2020-ig, amely így jelentősen növeli az élelmiszerárakat. Ezért a civil szervezetek a konferencián azt javasolták, hogy a világ országai szüntessék meg a bioetanol-gyártás pénzügyi ösztönzőit, az adókedvezményeket, illetve a beruházások állami támogatását. Annak ellenére, hogy a kormányok nem kötelezték el magukat nyíltan e javaslat mellett, tény, hogy a nyugati társadalmak egyre növekvő ellenérzésekkel kezelik a bioetanol-gyártást.

Viszont a tárgyalótermeken kívül sikerült néhány vállalatot elérni. Mozambik meghirdette az ország útitervét a zöld gazdasághoz, a brit kormány pedig vállalta, hogy szén-dioxid-lábnyomuk mérésére kötelezi vállalatait. A világ nyolc vezető fejlesztési bankja bejelentette, hogy a közösségi közlekedés fejlesztését fogják előnyben részesíteni.

Zöld út a verespataki bányaberuházás előtt

Románia legnagyobb aranylelőhelye az erdélyi Szigethegységben, Verespatak környékén található. A koncessziós joggal rendelkező Rosia Montana Gold Corporation (RMGC) szerint cianántechnológia alkalmazásával 300 tonna aranyat és 1600 tonna ezüstöt lehetne kitermelni. A beruházás azonban környezetvédelmi és egyéb civil szervezetek heves ellenállásába ütközött, illetve az ortodox egyház, a Román Tudományos Akadémia és Magyarország is ellenezte a kitermelés megkezdését. Az Európai Parlament 13 képviselője 2011. januárban levelet küldött az Európai Unió környezetvédelmi biztosának, hogy emlékeztesse az Európai Parlament 2010-es határozatára, melyben arra kérték a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a cianidos bányászati technológia betiltására az Európai Unió teljes területén.

2012. június 1-i Daniel Chitoiu román gazdasági miniszter bejelentette, hogy már 2012-ben elkezdődhet a verespataki beruházás.⁸ Chitoiu kifejtette, hogy az új román kormány 2012 végéig döntést hoz a verespataki beruházás sorsáról. A miniszter megerősítette egy korábbi verespataki látogatásán tett kijelentését, vagyis az ő jelenléte a garancia Verespatakon arra, hogy a régióban fejlődni fog a bányászat. Emellett a román államfő, Traian Basescu is támogatta a beruházás elkezdését. Victor Ponta román miniszterelnök több alkalommal élesen bírálta az államfőt, mert Basescu nyíltan állást foglalt a beruházás mellett, és nyilvánosan igyekezett felgyorsítani a verespataki bányaprojekt elindítását.

A 2012. május elején hivatalába álló román miniszterelnök szerint az RMGC ciántechnológiás verespataki bányaprojektől akkor dönthet a kormány, ha környezetvédelmi garanciák alapján újratárgyalják az állami részesedést a projektben, és ha megszűnik a projekt körüli erőteljes politikai lobb.

Korodi Attila volt romániai környezetvédelmi miniszter 2012. májusi bejelentése szerint a környezetvédelmi tárca jogászai és a minisztérium alkalmazásában álló ügyvédi irodák is a bányaprojekt engedélyezési eljárásának leállítását javasolják.⁹ Miután a Fehér megyei táblabíróság érvénytelenítette a verespataki beruházó számára kibocsátott önkormányzati területrendezési terveket, Korodi jogi szakvéleményt kért, miszerint az engedélyeztetési eljárást le kell állítani addig, amíg a beruházó nem rendelkezik érvényes területrendezési dokumentummal.

A heiligenkreuzi hulladékégető építési engedélye

Az osztrák Közigazgatási Bíróság 2012 májusában hatályon kívül helyezte a heiligenkreuzi hulladékégetőre másodfokon kiadott építési engedélyt. Az osztrák Környezetvédelmi Szenátus (Umweltsenat) másodfokú hatóságként hatályon kívül helyezte a Burgenlandi Tartományi Kormány által első fokon kiadott építési engedélyt.¹⁰

Az elsőfokú eljárás során 5610 kifogás érkezett a tervezett hulladékégető ellen, ennek 60 százaléka Magyarországról, a 2009. február 5-én kiadott építési engedély ellen 486-an fellebbeztek a Környezetvédelmi Szenátusnál, melyből 345 panasz Magyarországról érkezett. Ennek ellenére az Umweltsenat 2010. június 11-én kiadta a másodfokú építési engedélyt, viszont a jelentős számú fellebbezés mégis eredményre vezetett, mert 2012. április 26-án a Közigazgatási Bíróság végül törölte a másodfokú engedélyt.

⁸ <http://greenfo.hu/hirek/2012/06/01/kell-a-verespataki-arany-a-romanoknak>

⁹ http://hvg.hu/vilag/20120601_romania_verespatak_banya

¹⁰ http://www.pronas.hu/2012-06-05/Az_elfofoku_engedely_is_torolve

Eszerint amennyiben a beruházó nem változtat 6 évvel ezelőtti bejelentett szándékán, a teljes engedélyezési folyamat újraindítása szükséges, amely további éveket vesz igénybe. Az elsőfokú eljárásban érintett ügyfelek ismét bekapcsolódhatnak az újraindított folyamatba, vagyis újabb kifogások és panaszok tehetők, illetve ismét fellebbezhetők az esetleges jóváhagyó engedélyek. Az érintettek között van Szentgotthárd Város Önkormányzata, a Vas megyei Önkormányzat, a Pro Natura St.Gotthard (PRONAS) Reflex Környezetvédő Egyesület, a Levegő Munkacsoport, a Hulladék Munkaszövetség, a BIGAS, továbbá több magyar és osztrák állampolgárok százai is.

A dunai vízi út fejlesztéséről szóló európai uniós miniszteri nyilatkozatot

Kilenc érintett ország képviselőinek kezdeményezésére 2012. június 7-én Luxembourgban írta alá az Európai Bizottság a dunai vízi út fejlesztéséről szóló miniszteri nyilatkozatot a Közlekedési Tanács ülésén.¹¹ Magyarország alapos stratégiai vizsgálatok hiányában nem támogatta a hatályos nemzetközi jogi előírásokon túlmenő vállalásokat tartalmazó nyilatkozatot. 2012. májusban iparági aggodalmakra reagálva született a dokumentum ötlete, elfogadásának fő célja pedig az volt, hogy azonnali intézkedési lehetőségek biztosításával megelőzhető legyen a 2011. év végihez hasonló hajózást akadályozó dunai vízállás.

Magyarország az egyeztetések alatt a megfogalmazott kötelezettségek enyhítésére törekedett, ezért több szövegszerű módosítási javaslatot is felvetett a tervezettel kapcsolatban. Az egyeztetésen résztvevők egybehangzó véleménye az volt, hogy mivel a nyilatkozat eredeti formában történő aláírása idő előtti kezdeményezés, így csak a kevesebb vállalást rögzítő szöveg elfogadható.

Magyarország a szövegszerű javaslatainak átvezetését kérte, illetve enélkül egy későbbi időpontban, csak egy alaposabb stratégiai vizsgálat után írná alá a nyilatkozatot. A javasolt átfogó stratégiai elemzésnek a belvízi hajózásra, a környezetvédelemre, a vízgazdálkodásra, a turizmusra és a természeti erőforrások védelmére is ki kell terjednie. Magyarország azzal érvelt, hogy egy gyors ütemben előkészített, egyetlen szektor érdekeire összpontosuló politikai szándéknyilatkozat nem képes megoldani a dunai hajózás problémáit.

Unió megállapodás az energiahatékonyság javításáról

¹¹ <http://eu.kormany.hu/magyarorszag-a-duna-hosszu-tavu-fenntarthatosaga-mellett>

2012. június 13-án megállapodás született az európai uniós intézmények tárgyalódelegáció körében annak a jogszabálynak a szövegéről, amellyel az évtized végére jelentősen javítható az EU energiafelhasználási hatékonysága, ezáltal minimum 15 százalékos energiamegtakarítás érhető el.¹² Az európai parlamenti képviselők számoltak be arról a megállapodásról, amit a tagországok kormányait képviselő tanácsnak és az Európai Parlament plénumának még jóvá kell hagynia.

A készülő uniós szabályozás olyan konkrét intézkedéseket javasol, amelyekkel az évtized végére jóval hatékonyabbá válhat az energiafelhasználás. Az intézkedések közt a következő kérdéskörök szerepelnek: a középületek energiatakarékosági szemléletű, éves felújítási aránya; az energiahatékonysági szempontok előnyben részesítése a közbeszerzések során; az energiaipari elosztók és kereskedők energia-megtakarítási célkitűzései; a fogyasztásmérés korszerűsítése. Az Európai Bizottság és az Európai Parlament arra törekedett, hogy az irányelv egyértelmű direktívaként biztosítsa az uniós politikai célkitűzésekben szereplő 20 százalékos megtakarítást 2020-ra. Annak ellenére, hogy a Tanács nyomására végül 15 százalékban állapodtak meg, a képviselők szerint a jogszabály így is jelentős javulást hozhat az EU-ban. Vagyis az irányelv nélkül még 15 százaléknál is lényegesen kisebb arányú csökkenés érhető el.

¹² http://nol.hu/gazdasag/kevesebb_energiat_takarit_meg_az_eu-1313554